

Poštovani čitatelji,

U Poreču su prošlog mjeseca održani 27. savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj i 26. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih sireva. Tradicionalno ih zajednički organiziraju Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu i Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza, a pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te supokroviteljstvom Istarske županije, ove godine domaćina skupa. Kako je Savez ove godine svečano obilježio 20 godina svoga rada, zaslužnim pojedincima i institucijama dodijeljene su posebne svečane zahvalnice. Aktualne teme i panel rasprava okupile su mnoštvo sudionika, dok su rezultati ocjenjivanja sireva potvrdili kako je napravljen značajan iskorak u kvaliteti domaćih proizvoda. Više detalja svakako pročitajte u nastavku

Izvorne pasmine goveda, ovaca, koza, konja, magaraca i drugih vrsta domaćih životinja predstavljaju jedinstvene genetske resurse i sastavni su dio europske poljoprivredne baštine. Njihova otpornost i prilagodljivost specifičnim agroekološkim uvjetima postavili su temelje za očuvanje biološke raznolikosti i održivi ruralni razvoj. Očuvanje izvornih pasmina traži zajedničko djelovanje znanosti, struke, uzgajivača, politika, ali i gospodarsko korištenje kroz gastronomsku prepoznatljivost. Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu kroz svoj Centar za stočarstvo aktivno sudjeluje u programima zaštite izvornih i ugroženih pasmina kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini. Kako očuvati autohtone pasmine moglo

se čuti na panel raspravama u sklopu Međunarodne konferencije Europska genetska baština: očuvanje i valorizacija autohtonih pasmina, gdje su sudjelovali i predstavnici HAPIH-a

Web Aplikacija za posjednike često je korišten alat samih uzgajivača i dostupna im je na web stranici HAPIH-ova Centra za stočarstvo. Jedan od naših prioriteta svakako je i razvoj novih funkcionalnosti, jer nastojimo uzgajivačima omogućiti dostupnost što većeg broja informacija o stadi te im tako pomoći u njihovu svakodnevnom radu. Tako smo na temelju rezultata kontrole mliječnosti razvili novi izvještaj Kretanje broja somatskih stanica - grafikon, koji vam ukratko predstavljamo u nastavku našeg Podlistka.

U članku o prednostima križanja mesnih pasmina goveda donosimo najzanimljivije rezultate križanja najzastupljenijih pasmina goveda u Hrvatskoj, ističući važnost čistokrvnosti matičnih krava. Važno je istaknuti kako ne postoji idealna pasmina - izbor ovisi o agroekološkim uvjetima, proizvodnim ciljevima i zahtjevima tržišta. Slično tome, odabir pasmina za križanje i sam način križanja ovise o istim čimbenicima. Glavni cilj je uzgoj kvalitetnih grla i povećanje ukupne populacije goveda na domaćim farmama. Zanimljive detalje doznajte u članku.

Mr. Hrvoje Hefer, mag.ing.bil.
ravnatelj HAPIH-a

Impressum: Glavni i odgovorni urednik:
Hrvoje Hefer, mag.ing.bil.
Urednički odbor: Sara Mikrut Vunjak, dipl.iur.,
dr.sc. Zdenko Ivkić, Ivica Vranić, struč.spec.ing.agr.,
Davor Pašalić, dr.med.vet., dr.sc. Marija Špehar,
dr.sc. Dragan Solić, Renata Prusina, dipl.ing.
Vatroslav Tissauer, dipl.ing.polj.univ.spec.oec.
Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu,
ul. kardinala Alojzija Stepinca 17, 31000 Osijek
MB: 2528614 | OIB: 35506269186,
IBAN: HR1210010051863000160

U ovom broju donosimo

- 2** Održani 27. savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u RH i 26. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih sireva
- 4** Kako očuvati autohtone pasmine
- 5** Novi izvještaj rezultata kontrole mliječnosti krava - kretanje broja somatskih stanica - grafikon
- 6** Prednosti križanja mesnih pasmina goveda
- 8** Pravodobno otkrivanje nesteonih krava

Održani 27. savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u RH i 26. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih sireva

> Dr.sc. Marija Špehar

Centar za stočarstvo, marija.spehar@hapih.hr

U Poreču su 20. i 21. listopada 2025. godine održani 27. savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj i 26. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih sireva. Savjetovanje i izložbu već tradicionalno zajednički organiziraju Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) i Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza (Savez), a pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te supokroviteljstvom Istarske županije, ove godine domaćina skupa.

Na početku Savjetovanja, pozdravne riječi uputili su predsjednik Organizacijskog odbora 27. savjetovanja i izvršni direktor Saveza doc.dr.sc. Zdravko Barać, predsjednik Saveza Tomislav Vidas, pomoćnik ravnatelja HAPIH-a dr.sc. Zdenko Ivkić, Graciano Prekalj ispred Istarske

županije, te izaslanik ministra poljoprivrede, šumarstva i ribarstva Zdravko Tušek, dipl.ing., koji je ujedno i svečano otvorio Savjetovanje i Izložbu. Kako Savez ove godine svečano obilježava 20 godina svoga rada, zaslužnim pojedincima i institucijama dodijeljene su posebne svečane zahvalnice.

Aktualne teme i panel rasprava

Nakon svečanog otvorenja održana je panel rasprava na temu Aktualnosti i budućni izgledi ovčarstva i kozarstva u RH. Sudjelovali su predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (dr. sc. Mato Čačić, ravnatelj Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane), Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza (predsjednik

Saveza Tomislav Vidas i izvršni direktor Saveza doc.dr.sc. Zdravko Barać), Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (pomoćnik ravnatelja dr.sc. Zdenko Ivkić), i akademske zajednice (prof.dr.sc. Boro Mioč i prof.dr.sc. Zoran Grgić s Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu). Prof.dr.sc. Zoran Grgić ujedno je održao i uvodno izlaganje Stanje i politika razvoja ovčarstva i kozarstva u EU.

Rezultati ocjenjivanja sireva

Nakon panel rasprave prof.dr.sc. Samir Kalit predstavio je rezultate ovogodišnjeg ocjenjivanja sireva u organizaciji HAPIH-a i suorganizaciji Saveza. Kao nositelj organizacije ocjene ovčjih i kozjih sireva, HAPIH je prošle godine

napravio značajan iskorak u promociji kvalitete ovih domaćih proizvoda. Kako je istaknuo dr.sc. Zdenko Ivkić, HAPIH je uveo posebnu oznaku kvalitete kojom se odražava vrijednost proizvoda kroz zlatnu, srebrnu ili brončanu medalju, a čiju naljepnicu na svoje nagrađene proizvode sirari mogu koristiti u godini u kojoj je obavljeno ocjenjivanje.

Na izložbi je sudjelovalo 18 izlagača s ukupno 35 proizvoda, od kojih je zbog vrhunske kvalitete nagrađeno njih 30 (14 zlatnih medalja, 10 srebrnih medalja i 6 brončanih medalja). Šampionom ovčjih sireva proglašen je PAŠKI SIR proizvođača OPG VIDAS iz Novalje na Pagu, a šampionom kozjih sireva SVJEŽI KOZJI SIR proizvođača OPG Koze&Mi iz Donjeg Kraljevca. Šampionima i svim nagrađenima dodijeljene su svečane plakete HAPIH-ova Centra za stočarstvo i naljepnice s HAPIH-ovom oznakom kvalitete, dok su šampioni dobili posebne svečane HAPIH-ove šampionske tanjure.

Aktivnosti institucija

Nakon svečane dodjele priznanja uslijedila su najprije izlaganja vezana uz aktivnosti institucija u sektoru ovčarstva i kozarstva (AZRRI, Savez, HAPIH), a potom i ona vezana uz sirarstvo, proizvodnju ovčjeg i kozjeg mesa i mlijeka. Drugog dana Savjetovanja održana su predavanja vezana uz uzgoj i selekciju, zaštitu zdravlja ovaca i koza i hranidbu.

Ispred HAPIH-ova Centra za stočarstvo izlaganja su održali dr.sc. Dragan Solić (Aktivnosti HAPIH-a u sektoru ovčarstva i kozarstva RH) i dr.sc. Marija Špehar (Genomski podaci u funkciji boljeg modeliranja genetskih veza između životinja), koja je ujedno moderirala savjetovanjem i panel raspravom.

I panel rasprava i stručna predavanja bili su popraćeni zanimljivim, u nekim trenucima i burnim raspravama s konkretnim pitanjima publike. Prisutni su upozorili na izazove s kojima se svakodnevno susreću i ponudili prijedloge mogućih rješenja za razvoj sektora. Tako se još jednom potvrdila nužnost održavanja ovog skupa kao godišnjeg okupljanja uzgajivača, proizvođača sireva, prerađivača, stručnjaka, znanstvenika, kreatora i nositelja poljoprivredne politike, jer je on doista središnje mjesto razmjene informacija, mišljenja i iskustava, ali i educiranja proizvođača.

Još se jednom potvrdila nužnost održavanja ovog skupa kao godišnjeg okupljanja uzgajivača, proizvođača sireva, prerađivača, stručnjaka, znanstvenika, kreatora i nositelja poljoprivredne politike

Kako očuvati autohtone pasmine

Predstavnici HAPIH-a sudjelovali u panel raspravama u sklopu Međunarodne konferencije Europska genetska baština: očuvanje i valorizacija autohtonih pasmina

> Dr.sc. Marija Špehar

Centar za stočarstvo, marija.spehar@hapih.hr

Izvorne pasmine goveda, ovaca, koza, konja, magaraca i drugih vrsta domaćih životinja predstavljaju jedinstvene genetske resurse i sastavni su dio europske poljoprivredne baštine. Njihova otpornost i prilagodljivost specifičnim agroekološkim uvjetima postavili su temelje za očuvanje biološke raznolikosti i održivi ruralni razvoj. Očuvanje izvornih pasmina traži zajedničko djelovanje znanosti, struke, uzgajivača, politika, ali i gospodarsko korištenje kroz gastronomsku prepoznatljivost. Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) kroz svoj Centar za stočarstvo aktivno sudjeluje u programima zaštite izvornih i ugroženih pasmina kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini.

Kao treća strana uzgojnim udruženjima ovih pasmina, HAPIH provodi specifične aktivnosti iz uzgojnih programa. Također, HAPIH u svom DNK laboratoriju obavlja genetske analize iz područja stočarstva te prikuplja i pohranjuje uzorke genetskog materijala u priznatom Banku animalnih gena koja djeluje u sklopu nacionalne mreže banaka gena Republike Hrvatske.

Autohtone pasmine - europska genetska baština

Agencija za ruralni razvoj Istre (AZRRI) i Istarska županija u Puli su 21. listopada organizirali međunarodnu konferenciju Europska genetska baština: očuvanje i valorizacija autohtonih pasmina, okupivši europske stručnjake iz područja genetike, stočarstva, bioraznolikosti i ruralnog razvoja. Cilj konferencije bio je predstaviti mogućnosti povezivanja znanstvene zajednice, uzgajivača, donositelja politika i stručnjaka na europskoj razini. Nakon uvodnih riječi organizatora, održane su dvije panel rasprave.

Sudjelovali su domaći stručnjaci (nacionalni koordinatorski za životinjske genetske resurse (AnGR), predstavnici AZRRI-ja, Agronomskog i Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, HAPIH-ova Centra za stočarstvo i Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza), ali i stručnjaci iz Italije (predstavnici Sveučilišta u Padovi, Sveučilišta u Sassariju, Instituta za sustave animalne proizvodnje u mediteranskom okruženju), Slovenije (nacionalna koordinatorka za AnGR Slovenije), Norveške (nacionalna koordinatorka za AnGR Norveške) i Grčke (predstavnik Aristotelova Sveučilišta u Solunu, Instituta za istraživanja u poljoprivrednoj ekonomiji). Razmijenili su znanja i pri-

mjere dobre prakse u očuvanju i održivu korištenju izvornih pasmina domaćih životinja. Radom konferencije moderirala je prof.dr.sc. Jelena Ramljak. U panel raspravi na temu Genetika i ekonomska održivost, koju je vodio prof.dr.sc. Ante Ivanković, ispred HAPIH-a sudjelovao je dr.sc. Zdenko Ivkić, dok je u panel raspravi na temu Genetika, uzgojni programi i bioraznolikost, kojom je moderirala prof.dr.sc. Jelena Ramljak, ispred HAPIH-a sudjelovala dr.sc. Marija Špehar.

Sudionici konferencije složili su se da su izvorne pasmine domaćih životinja neprocjenjivo genetsko, gospodarsko i kulturološko blago te da se samo zajedničkim djelovanjem svih sudionika provedbe uzgojnih programa može osigurati njihova dugoročna održivost. Isto tako je zaključeno i da je u provedbu uzgojnih programa potrebno uvesti nove tehnologije, poput korištenja genomskih informacija (SNP-ova), koji omogućavaju preciznije praćenje genetske raznolikosti, kontrolu podataka rodoslovlja i provedbu genomske selekcije u svrhu genetskog unapređenja populacije.

Cilj konferencije bio je predstaviti mogućnosti povezivanja znanstvene zajednice, uzgajivača, donositelja politika i stručnjaka na europskoj razini

Novi izvještaj rezultata kontrole mliječnosti krava - kretanje broja somatskih stanica - grafikon

Na jednostavan način moguće je uočiti promjene u stadu i zaključiti jesu li provedeni postupci i tretmani doveli do poboljšanja ukupne situacije

> Zrinko Mikić, dr.med.vet.,
Centar za stočarstvo, zrinko.mikic@hapih.hr

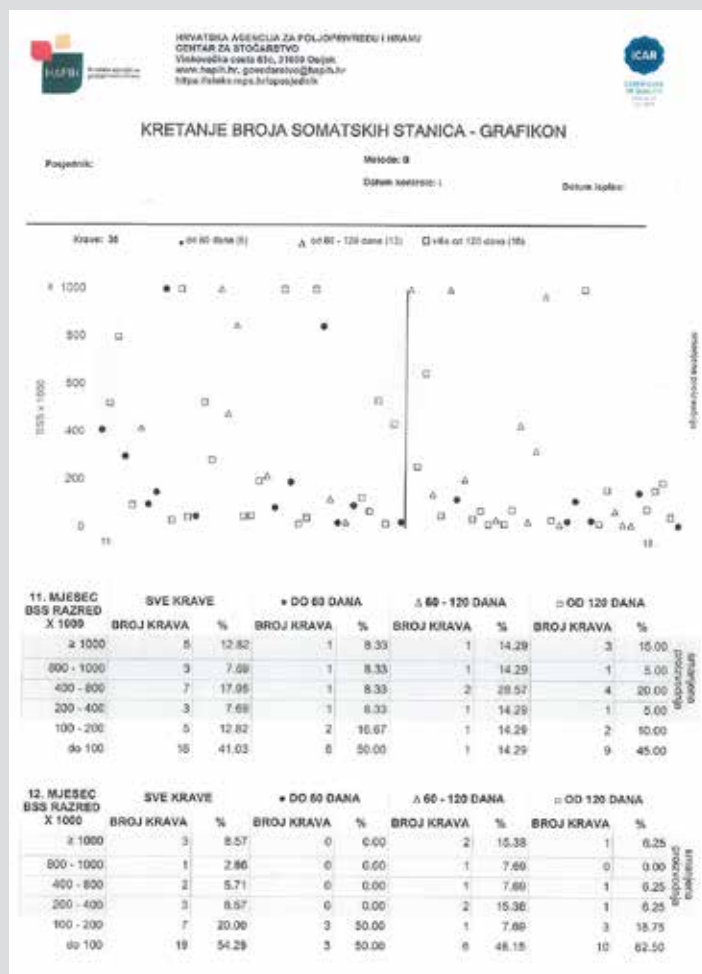
Web Aplikacija za posjednike često je korišten alat samih uzgajivača i dostupna im je na web stranici HAPIH-ova Centra za stočarstvo (<https://stoka.mps.hr/eposjednik/Login.aspx>). Sadržava brojne funkcionalnosti:

- evidencija goveda (označavanje, prometi, pregledne tablice o aktivnim ili izlučenim govedima)
- rezultati kontrole mliječnosti (20-ak izvještaja u .pdf ili .xlsx formatu)
- pregled porijekla stada (kroz tri generacije predaka)
- provjera srodstva (ključna za odabir bika za umjetno osjemenjivanje ili prirodni pripust)
- proizvodni list krave (sadržava sve važnije podatke o grlu)
- godišnji izvještaj stada itd.

Jedan od naših prioriteta svakako je i razvoj novih funkcionalnosti, jer nastojimo uzgajivačima omogućiti dostupnost što većeg broja informacija o stadu te im tako pomoći u njihovu svakodnevnom radu. Tako smo na temelju rezultata kontrole mliječnosti razvili novi izvještaj **Kretanje broja somatskih stanica - grafikon**, koji ćemo ukratko predstaviti.

Izvještaj je zbog lakšeg razumijevanja napravljen u obliku grafikona i prikazuje kretanje broja somatskih stanica (BSS) u dvije uzastopne kontrole mliječnosti, čime se omogućuje dodatno praćenje zdravlja vimena. Krave su prema stadiju laktacije označene različitim geometrijskim simbolima (● - do 60 dana, Δ - od 60 do 120 dana i □ - > od 120 dana).

Na jednostavan način moguće je uočiti promjene u stadu i zaključiti jesu li provedeni postupci i tretmani doveli do poboljšanja ukupne situacije. Tako je npr. u pokaznom izvještaju vidljivo znatno smanjenja broja krava u razredima s povišenim BSS-om u zadnjem mjesecu (desna strana grafikona), u odnosu na prethodni mjesec (lijeva strana grafikona).

Slika 1. Kretanje broja somatskih stanica – grafikon

Ovo je smanjenje osobito vidljivo za krave u prvom stadiju laktacije (● - do 60 dana). Ispod grafikona dan je tablični prikaz s brojem i udjelom krava u pojedinim razredima BSS-a, i to prema stadiju laktacije. Pored tablice i grafikona opisno je sa strane naznačeno koji razredi broja somatskih stanica upozoravaju na smanjenje proizvodnje mlijeka. Porast BSS-a mogući je znak pogoršanja zdravlja vimena i pojave mastitisa, dok smanjenje BSS-a upućuje na poboljšanje higijene,

hranidbe ili učinkovitosti provedenih tretmana.

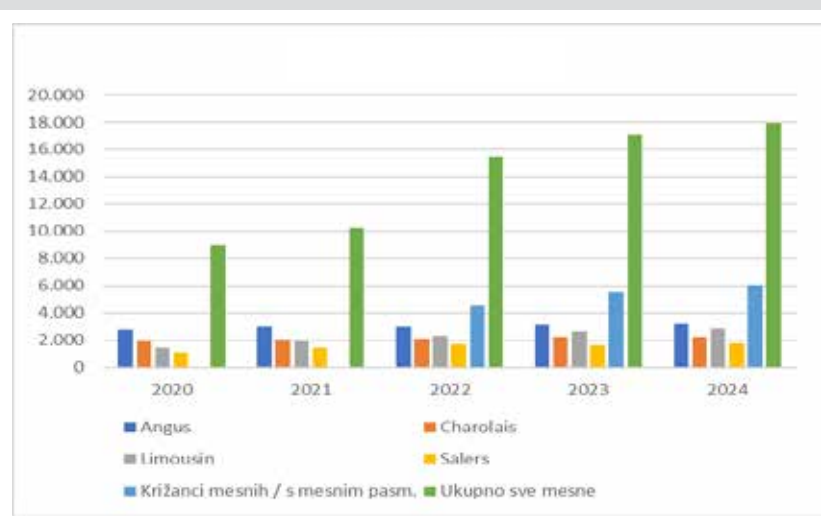
Sve informacije u vezi s ovim izvještajem, ali i ostalih navedenih funkcionalnosti unutar Web aplikacije za posjednike, mogu se dobiti u Odjelu za govedarstvo (e-mail: govedarstvo@hapih.hr), u područnim uredima HAPIH-ova Centra za stočarstvo, kao i u Uputi za uzgajivače mliječnih i kombiniranih pasmina goveda (<https://www.hapih.hr/cs/publikacije/govedarstvo/>).

Prednosti križanja mesnih pasmina goveda

Ovaj članak obrađuje rezultate križanja najzastupljenijih pasmina goveda u Hrvatskoj, ističući važnost čistokrvnosti matičnih krava

> Drago Udbinac, struč.spec.ing.agr.
Centar za stočarstvo, drago.udbinac@hapih.hr

U posljednjih 15 godina u Hrvatskoj se bilježi stalni rast uzgoja mesnih pasmina goveda u sustavu krava-tele. Broj krava mesnih pasmina kontinuirano raste, a najzastupljenije su angus, limousine, charolais i salers. U 2024. godini udio mesnih pasmina krava iznosi 13,5%. Osim njih, dio populacije simentalških krava koristi se isključivo za proizvodnju teladi za tov. U uzgoju djeluju dva udruženja za mesne pasmine (Savez uzgajivača mesnih pasmina goveda i Hrvatsko uzgojno udruženje Salers - Croatia), te jedno za simentalšku pasminu (Središnji savez hrvatskih uzgajivača simentalškoga goveda). Znatna dio populacije čine i križanci mesnih pasmina - ukupno 6058 krava ili 4,55%.

Grafikon 1. Broj krava mesnih pasmina i njihovih križanaca u posljednjih pet godina

Dobra tovnost i mesna svojstva

Cilj je uzgoja mesnih pasmina goveda u sustavu krava-tele proizvodnja teladi s dobrim tovnim i mesnim svojstvima. Križanci F1 generacije nasljeđuju najbolje osobine roditelja, stoga je važno pažljivo birati pasmine kako se ne bi izgubile pozitivne osobine matičnih krava. Izbor pasmine ovisi o agroekološkim i klimatskim uvjetima te mogućnostima proizvodnje krme.

U krškim i brdsko-planinskim područjima preporučuje se uzgoj otpornijih, ekstenzivnih pasmina (hereford, salers, aubrac, škotsko visinsko govedo), dok se u nizinskim područjima s bogatom pašom uzgajaju intenzivnije pasmine s većim udjelom mesa (angus, limousin, charolais).

Simentalška pasmina, najzastupljenija u Hrvatskoj, koristi se i u sustavu krava-tele. Kod prelaska s proizvodnje

Križanci F1 generacije nasljeđuju najbolje osobine roditelja, stoga je važno pažljivo birati pasmine kako se ne bi izgubile pozitivne osobine matičnih krava

mlijeka na ovaj sustav pojavljuju se problemi viška mlijeka i mastitisa, što se rješava križanjem s mesnim pasminama (charolais, simentalški mesni tip, limousin, angus, aubrac), čime se smanjuje mliječnost i poboljšava mesnatost.

Iskustva s farmi pokazuju da križanja mogu znatno popraviti rezultate, primjerice, križanci charolais×angus imaju bolju otpornost i lakša teljenja, a pritom zadržavaju dobar prirast. Kod nekih pasmina (hereford, angus) križanjem s charolais ili limousin bikovima poboljšavaju se mesnatost i prirast, ali takva križanja treba provoditi samo na odraslim kravama.

Intenzivne (plemenite) pasmine daju kvalitetno meso i brz prirast, no slabije podnose lošije uvjete uzgoja. Za poboljšanje otpornosti i prilagodljivosti koriste se bikovi salers, angus ili aubrac.

Uzgoj novih pasmina

Posljednjih godina u Hrvatsku su uvedene i nove pasmine poput wagyu, poznate po iznimno mramoriranom mesu visoke kvalitete. Križanje wagyu s angus pasminom dalo je vrlo dobre rezultate. Telad i junad postižu visoku masu (600-650 kg u dobi 12-15 mjeseci) uz dobru razvijenost mesa. Nakon

plasiranja mesa križanaca (wagyu×angus) na tržište, reakcija kupaca bila je vrlo pozitivna pa su stigle narudžbe za veće količine. Zbog ograničenih vlastitih proizvodnih resursa, uzgajivač je uspostavio suradnju s drugim uzgajivačima angus goveda. Ustupio im je svog bika za oplodnju krava, a zauzvrat se obvezao otkupiti svu proizvedenu telad za daljnji tov po povoljnijoj cijeni.

Ovaj članak obrađuje rezultate križanja najzastupljenijih pasmina goveda u

Hrvatskoj, ističući važnost čistokrvnosti matičnih krava. Ne postoji idealna pasmina - izbor ovisi o agroekološkim uvjetima, proizvodnim ciljevima i zahtjevima tržišta. Slično tome, odabir

pasmina za križanje i sam način križanja ovise o istim čimbenicima. Glavni cilj je uzgoj kvalitetnih grla i povećanje ukupne populacije goveda na domaćim farmama.

Izbor pasmine ovisi o agroekološkim i klimatskim uvjetima te mogućnostima proizvodnje krme

Tablica 1. Broj krava mesnih pasmina u zadnjih 5 godina i trend povećanja u %

Godina	Angus	Charolais	Limousin	Salers	Križanci mesnih / s mesnim pasminama	Ukupno sve mesne pasmine	Povećanje u %
2020.	2762	1881	1426	1127		8969	12,18
2021.	3006	2039	1901	1431		10.259	14,38
2022.	2989	2075	2309	1678	4494	15.473	50,82
2023.	3121	2266	2627	1670	5482	17.089	10,44
2024.	3147	2228	2862	1746	6058	17.925	4,89

*Od 2022. godine u ukupni broj krava mesnih pasmina ubrajaju se i križanci s mesnim i križanci s mesnim pasminama goveda

**U tablici su prikazani brojčani podaci krava pasmina koje su najviše zastupljene u Republici Hrvatskoj te od 2022. godine i podaci o križancima mesnih pasmina i križancima s mesnim pasminama goveda. Do 2021. godine HAPIH je u godišnjim izvješćima prikazivao podatke o ukupnom broju svih križanaca.

PRAVOVREMENO OTKRIVANJE NE STEONIH KRAVA

PREDNOST TESTIRANJA STEONOSTI IZ UZORAKA MLIJEKA

Laboratorijska ispitivanja u svrhu otkrivanja ne steonih krava provode se iz samo nekoliko kapi mlijeka u bilo kojem trenutku tijekom gestacije. Prednost ispitivanja iz uzoraka mlijeka je pravovremeno otkrivanje ne steonih krava s ciljem ušteda i povećanja proizvodnje mlijeka. Test se lako može provesti iz **uzoraka mlijeka koji se upućuju na rutinske analize**, izbjegavajući na taj način dodatno uzorkovanje i dodatni stres za životinje.

PROFITI VEĆI UZ SMANJENJE BROJA NE STEONIH KRAVA

€ 5,000,-

10 dana

€ 10,000,-

20 dana

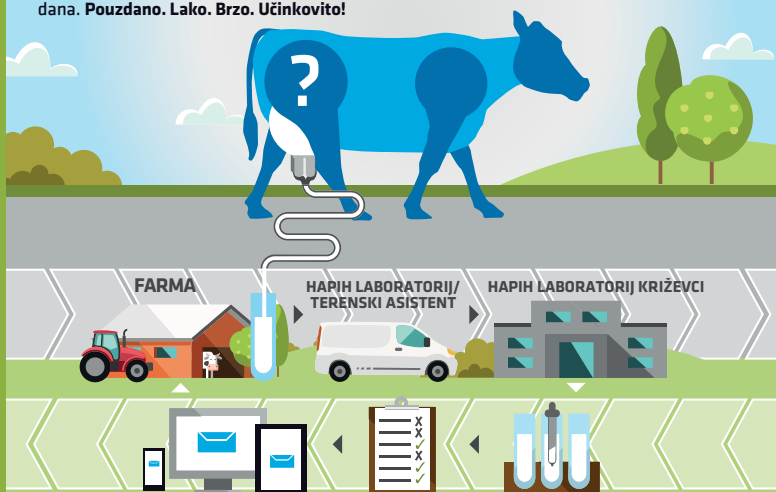
prosječno povećanje profita za
farmu sa 100 krava

¹⁾ De Vries et al., *Economics of improved reproductive performance in dairy cattle* (Publication AN 156), Gainesville FL, University of Florida Institute of Food and Agriculture Science; 2005

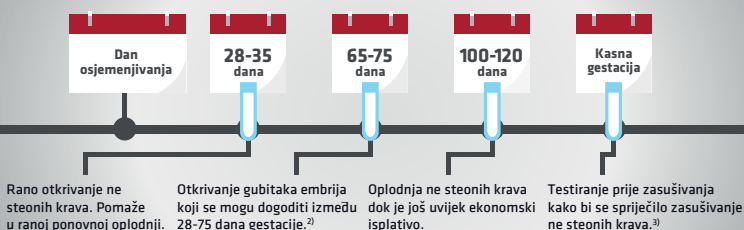

LAKO PRIMJENJIVO U RUTINSKOJ KONTROLI MLIJEČNOSTI

Ako želite kravu testirati na steonost o tome obavijestite svog terenskog asistenta ili kontaktirajte laboratorij. Test se može napraviti uz rutinsku laboratorijsku analizu kontrole mliječnosti kravljeg mlijeka. Nakon uzimanja uzoraka, u roku od nekoliko dana rezultati testa su vidljivi na <https://stoka.hpa.hr/posjednik/login.aspx> i poslani putem Hrvatske pošte. Laboratorij preporučuje testiranje uzoraka mlijeka odmah nakon 28., oko 70. i oko 100. dana. **Pouzdanost. Lako. Brzo. Učinkovito!**

PREDNOSTI OTKRIVANJA KROZ GESTACIJU

²⁾ Vasconcelos et al 1997. ³⁾ In addition, prevent pregnant cows from being sent to slaughter

PROVJERENO OD FARMERA
DILJEM SVIJETA

>28,000,000
U SVIJETU
IZVRŠENIH TESTOVA

Za više informacija:

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu, Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda, Poljana Križevačka 185, 48260 Križevci, tel: 048/279-063; -072, e-mail: lksh@hapih.hr